

POZNÁMKY:

OKRESNÝ ÚRAD BREZNO

**PRÍPRAVA
NA MIMORIADNE SITUÁCIE**

Čo potrebujete vedieť ?

PRÍRUČKA PRE OBYVATEĽSTVO

VALASKÁ 2017

Vážení obyvatelia,

v priebehu života sme svedkami udalostí, ktorým hovoríme mimoriadne, lebo väčšinou prichádzajú nečakane a ohrozujú životy a zdravie obyvateľov. Spôsobujú veľké škody na majetku a životnom prostredí. Môžu vzniknúť pôsobením prírodných živlov, činnosťou človeka alebo ich kombináciou.

Táto príručka obsahuje niektoré návody a doporučená, podľa ktorých by sme sa mali správať, ak sa ocitneme v ohrození. Tieto informácie nie sú vyčerpávajúce, pretože priebeh každej udalosti si vyžaduje iný spôsob správania a konania.

„Ničoho v živote sa netreba báť, len treba všetkému porozumieť.“

M. C. SKLODOWSKA

IMPROVIZOVANÉ PROSTRIEDKY NA OCHRANU OSOBY

Improvizované prostriedky ochrany sú určené na ochranu dýchacích ciest a očí, ak neboli vydané ochranné masky a prostriedky na ochranu povrchu tela.

Improvizované prostriedky sa používajú najmä pri:

- úniku z priestoru kontaminovaného nebezpečnou látkou,
- prekonávaní kontaminovaného priestoru,
- evakuácii obyvateľstva.

Ochrana hlavy

- čiapka, šatka, šál
- uterák, vreckovka
- okuliare

Ochrana trupu

- kabát, bunda, kombinéza, nohavice, športová súprava, nepremokavý plášť

Ochrana rúk a nôh

- rukavice
- igelitové vrecká, tašky
- čižmy, vysoké celé topánky

AKO POSKYTNÚŤ 1. POMOC?

- Zastaviť život ohrozujúce krvácanie
- Pri bezvedomí zaistiť voľnosť dýchacích ciest
- Pri zástave dýchania poskytnúť umelé dýchanie
- Pri zástave srdca vykonať masáž srdca
- Zabezpečiť protišokové opatrenia

ČO JE TO EVAKUÁCIA?

Evakuácia je odsun ohrozených osôb, zvierat, príp. vecí z ohrozeného územia.

Vykonáva sa z dôvodu nevyhnutného časového obmedzenia pobytu osôb na ohrozenom území

a) krátkodobo – s možným návratom osôb do 72 hodín

b) dlhodobo – s možným návratom osôb po 72 hodinách.

Evakuácia zvierat a vecí sa plánuje a vykonáva spravidla po evakuácii obyvateľstva. Evakuáciu riadi a zabezpečuje obec, obvodný úrad a krajský úrad prostredníctvom evakuačných komisií. Evakuácia bude vyhlásená až po vyhlásení mimoriadnej situácie. Obyvateľstvo bude vyzozumené o vyhlásení evakuácie prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov.

ČO MÁ OBSAHOVAŤ EVAKUAČNÁ BATOŽINA?

- odporúčaná hmotnosť evakuačnej batožiny
 - pre deti do 25 kg
 - pre dospelých do 50 kg
- osobné doklady, cennosti, dôležité dokumenty, doklady, peniaze a platobné karty
- lieky a nevyhnutné zdravotnícke potreby
- základné trvanlivé potraviny a nápoje
- predmety dennej potreby a osobnej hygieny
- prikrývka (spací vak)
- náhradná bielizeň, odev, obuv
- vrecková lampa, sviečky, zápalky
- ďalšie nevyhnutné osobné veci podľa uváženia (mobilný telefón, rádio, nožik)
- pre deti pribaliť hračku

ČO JE MIMORIADNA SITUÁCIA

Mimoriadnou situáciou sa rozumie obdobie ohrozenia alebo pôsobenia následkov mimoriadnych udalostí na život, zdravie a majetok. Počas mimoriadnej situácie sú vykonávané opatrenia na znižovanie rizík ohrozenia alebo postupy a činnosti na odstránenie následkov mimoriadnych udalostí. Vyhlasuje sa a odvoláva prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov.

I. VŠEOBECNÉ ZÁSADY O TOM, ČO ROBIŤ V PRÍPADE MIMORIADNEJ SITUÁCIE

- Rešpektujte informácie z oficiálnych zdrojov (rozhlas, televízia, pokyny riadiacich orgánov, ...)
- Nerozširujte poplašné a neoverené správy
- Upozornite ohrozené osoby vo Vašom okolí
- Netelefonujte zbytočne

- Nepodceňujte vzniknutú situáciu
- Najväčšiu hodnotu má život až potom majetok
- Podriadte sa pokynom záchranárov
- Pamätajte na sebaochranu, poskytnutie 1. pomoci

PRED OPUSTENÍM BYTU

- Uzatvorte prívod vody, elektriny, plynu
- Informujte susedov o vzniknutej situácii
- Uzatvorte a utesnite okná, dvere
- Pripravte si evakuačnú batožinu a improvizované prostriedky ochrany
- Domáce zvieratá zásobte vodou a krmivom

- Uzamknite byt
- Dostavte sa na určené miesto
- Dodržiavajte pokyny orgánov zabezpečujúcich evakuáciu

Ak zistíte vznik mimoriadnej udalosti, ktorá ohrozuje život, zdravie, majetok, alebo životné prostredie, okamžite volajte tel. číslo :

158 – Policajný zbor

(zasahuje pri dopravných nehodách, páchaní trestnej činnosti, ...)

155 – Záchranná zdravotná služba

(zasahuje pri ohrození života a zdravia)

150 – Hasičský a záchranný zbor

(zasahuje pri likvidácii požiarov, úniku nebezpečných látok, ...)

112 – linka pre poskytnutie pomoci občanom v tiesni a pre riešenie mimoriadnej udalosti

Pri oznamovaní vzniku mimoriadnej udalosti uveďte:

- druh udalosti - čo sa stalo
- miesto udalosti - kde sa to stalo
- rozsah udalosti
- miesto odkiaľ voláte
- Vaše meno a číslo telefónu

Po ukončení hovoru počkajte na spätné volanie operátora príslušnej záchranej zložky.

Záchranné práce vykonávajú v prvom rade profesionálne základné záchranné zložky, ktoré sú na túto činnosť pripravené a adekvátne vybavené.

XI. MOŽNÉ OHROZENIE NA ÚZEMÍ BRATISLAVSKÉHO KRAJA

- Povodne – Hron
- Únik nebezpečnej látky
 - objekty s potravinovou výrobou
 - zimné štadióny
 - preprava nebezpečných látok po cestných a železničných komunikáciách
- Snehové kalamity, víchrice

- Možnosť použitia biologických látok - priestory so sústredením veľkého počtu osôb (obchodné centrá, železničné a autobusové stanice, pošty)

IX. OCHRANA V PRÍPADE ANONYMNÉHO OZNÁMENIA ULOŽENIA BOMBY

Anonymné oznámenie o uložení bomby sa často zameriava na vyvolanie strachu a paniky. Ako objekt sú zvolené priestory s väčším sústredením ľudí. Aj keď väčšinou ide o planý poplach, treba počítať s tým, že anonymná vyhrážka môže byť uskutočnená.

Ako konať

- Okamžite ohlásite udalosť na linku tiesňového volania 112 alebo tel. číslo 158.
- Ak sa udalosť týka budovy, kde sa nachádzate, okamžite opustíte budovu a vzdialte sa čo najďalej od tohto priestoru.
- Nepodľahnite vlastnej zvedavosti.
- Do budovy sa vráťte až na pokyn príslušných orgánov.

X. PREVZATIE PODOZRIVEJ ZÁSIELKY

Po prevzatí listu, resp. balíka zvažte skutočnosti, ktoré Vás vedú k názoru, že ide o podozrivú zásielku. Takou môže byť napr. neočakávaná zásielka od neznámeho odosielateľa s podozrivým rukopisom, zapáchajúca zásielka alebo zásielka s podozrivým rukopisom. Po otvorení môže podozrenie vyvolať sypká hmota, neznámy predmet alebo výhražný text.

Ako konať

- Podozrivú zásielku neotvárajte a netraste ňou.
- Zásielku uložte do igelitového alebo iného vhodného obalu.
- Opustite miestnosť, umyte si ruky
- Udalosť nahláste na linku tiesňového volania 112 alebo tel. číslo 158

12

II. AKO PREDCHÁDZAŤ VZNIKU MIMORIADNYCH UDALOSTÍ

- Zredukujte riziká vzniku požiaru vo vlastnom dome, na pracovisku, vo svojom okolí.
- Udržiavajte voľné únikové cesty.
- Ak vznikne požiar v budove, kde sa nachádzate, opustite budovu a volajte záchranu.
- Nikdy nepoužívajte pri úniku výťah.

- Ak pocítite, že dvere sú horúce, neotvárajte ich, môže to znamenať požiar na druhej strane dverí.
- Nikdy nevstupujte späť do domu, pokiaľ hasiči a ďalšie záchranné zložky nezaručia jeho bezpečnosť.

- Používajte certifikované spotrebiče.
- Dodržiavajte zásady bezpečnosti pri práci.
- Svojou činnosťou neohrozujte seba ani iné osoby.
- Nevyhľadávajte zdroje nebezpečenstva.
- Informujte sa o možných zdrojoch rizík vo svojom okolí.
- Rešpektujte varovné signály a pokyny zodpovedných orgánov.

III. VAROVNÉ SIGNÁLY

Tón sirény	Dĺžka tónu	Názov signálu
kolísavý	2 minúty	VŠEOBECNÉ OHROZENIE
stály	6 minút	OHROZENIE VODOU

Po zaznení varovných signálov nasleduje slovná informácia o udalosti v hromadných informačných prostriedkoch.

KONIEC OHROZENIA sa vyhlasuje 2 min. stálym tónom sirén bez opakovania.

KEĎ ZAZNIE VAROVNÝ SIGNÁL, zapnite si rádio, televíziu, kde sa dozviete o tom, čo sa stalo a riadte sa vydanými pokynmi .

! POZOR !

Každý druhý piatok v mesiaci sa o 12,00 h. vykonáva preskúšanie prevádzkyschopnosti systémov varovania 2-minútovým stálym tónom sirén. O pravidelnom preskúšaní funkčnosti sirén a o ďalších skúškach mimo tento termín informujú rozhlas, televízia a tlač.

VIII. OCHRANA PRED BIOLOGICKÝMI LÁTKAMI

Bakteriologické (biologické) látky môžu byť použité vo forme aerosólu (baktérie, vírusy) vytvoreného v ovzduší alebo v uzatvorenom priestore priamo alebo prostredníctvom vetracích zariadení. Ich výskyt sa zisťuje mikrobiologickou analýzou odobratej vzorky.

Pri podozrení z úniku alebo pri úniku biologickej látky je potrebné:

- Dôsledne dodržiavať hygienické a protiepidemické opatrenia

- Sledovať informácie o situácii poskytované miestnou samosprávou
- Nedotýkať sa podozrivých zásielok a predmetov.
- Vysypaný prášok, vyliatu kvapalinu zo zásielky neutierať, okamžite niečím prikryť.
- Opustiť miestnosť, vypnúť ventiláciu.
- Umyť si ruky mydlom, vodou.
- Vyzliecť kontaminované oblečenie.
- Kontaktovať záchranné zložky
- Hlásiť podozrenie z ochorenia alebo zvýšený výskyt ochorení osôb a zvierat orgánom obce alebo spádovému zdravotníckemu zariadeniu.

VII. OCHRANA V PRÍPADE JADROVEJ HAVÁRIE

Rádioaktívne látky sú látky, nachádzajúce sa v prírode alebo umelo vyrobené, ktoré sú schopné samovoľne sa premieňať – rozpadáť. Pri tejto premene vysielajú neviditeľné žiarenie, ktoré má schopnosť prenikať hmotou. Niektoré druhy žiarenia sú málo prenikavé a na ich pohltenie stačia tenké vrstvy, napr. papier, iné druhy sú však také prenikavé, že na ich pohltenie treba hrubé vrstvy ťažkých materiálov, napr. betónu.

Žiarenie vysielané rádioaktívnymi látkami môže spôsobiť ožiarenie dvojakého druhu:

- vonkajšie ožiarenie – ak je zdroj žiarenia mimo ožarovaného organizmu,
- vnútorné ožiarenie – ak sa rádioaktívna látka dostane nejakým spôsobom do organizmu, môže to byť dýchaním, požitím kontaminovaných potravín alebo cez pokožku.

Po vyhlásení havárie

- Čo najskôr sa ukryte v uzavretej miestnosti.
- Zatvorte a utesnite okná, dvere, vypnite ventilačné zariadenia a klimatizáciu.

- Sledujte vysielanie hromadných informačných prostriedkov.
- Zhromaždite celú rodinu. Nesnažte sa vyzdvihnúť deti zo škôl a školských zariadení, bude o nich postarané.
- Pripravte si improvizované prostriedky ochrany osôb.
- Pripravte si evakuačnú batožinu a jódomé tablety.
- Zabezpečte svoje potraviny pred kontamináciou uložením do obalov, mrazničky, chladničky alebo komory.
- Postarajte sa o zvieratá, zabezpečte im krmivo a vodu.
- Budovu opustíte len na základe pokynu orgánov samosprávy, štátnej správy.

IV. KDE ZÍSKAŤ INFORMÁCIE O MOŽNOM OHROZENÍ A PRÍSLUŠNÝCH OCHRANNÝCH OPATRENIACH

- Občan – na príslušnom obecnom úrade
- Zamestnanec – od svojho zamestnávateľa
- Právnická osoba, podnikateľ – na príslušnom obecnom úrade
- Na obvodnom úrade, odbor krízového riadenia
- Na krajskom úrade, odbor krízového riadenia

Názov organizácie	Tel.	Fax	e-mail
ObÚ v BA	5931 2328	5931 2452	oco@ba.vs.sk
ObÚ v MA	034/7725806	034/7723854	oco@ma.vs.sk
ObÚ v PK	033/6412264	033/6412159	oupk@pk.vs.sk
ObÚ v SC	4592 6643	4592 6159	oco@sc.vs.sk
KÚ v BA	5931 2440	5441 0311	okr@bak.vs.sk

ĎALŠIE DÔLEŽITÉ KONTAKTY

- Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici, Informačné centrum pre bakteriologické (biologické) a toxínové zbrane:
 - stála informačná linka - tel. č.048/4143 514
 - webová stránka - www.szubb.sk
- Úrad verejného zdravotníctva SR v Bratislave
 - webová stránka – www.uvzsr.sk

- Klinika pracovného lekárstva a toxikológie FNŠP L. Déreza v Bratislave – Toxikologické informačné centrum:
 - stála informačná linka – tel. č. 02/5477 4166
 - webová stránka – www.healthnet.sk
- Ministerstvo zdravotníctva SR:
 - stála informačná linka – tel. č. 02/5937 3116
 - webová stránka – www.health.gov.sk
- Úrad civilnej ochrany MV SR:
 - stála informačná linka – tel. č. 02/5341 3555
 - webová stránka – www.uco.sk

V. OCHRANA PRED POVODŇAMI

Povodne, resp. záplavy vznikajú pri zvýšení hladín vodných tokov, voda vystúpi z koryta a zaplaví priľahlé územie

Pred povodňou

- Hodnotné predmety zo suterénov a garáží umiestnite do vyšších častí domu.
- Pripravte si vrecia s pieskom, tesniacu fóliu, príp. dosky na utesnenie okien, dverí, kanalizácie.
- Pripravte si evakuačnú batožinu.
- Informujte sa na obecnom úrade, kde sa budete evakuovať v prípade povodne.

Pri povodni

- Na základe pokynov povodňových orgánov obce, polície a záchranárov opustíte ohrozený priestor, dodržte zásady pre opustenie bytu.
- Presuňte sa na určené miesto.

Po povodni

- Nechajte si skontrolovať stav domu, bytu, stav kanalizácie, rozvody energií a vody.
- Zabezpečte likvidáciu uhynutých zvierat, znehodnotených potravín, plodín – riadte sa pokynmi hygienika.
- Informujte sa o miestach humanitárnej pomoci.
- Kontaktujte príslušnú poisťovňu ohľadom náhrady škôd.
- Informujte sa o miestach humanitárnej pomoci, v prípade potreby si vyžiadajte finančnú pomoc, pitnú vodu, potraviny, hygienické potreby.

VI. OCHRANA PRED ÚČINKOM NEBEZPEČNÝCH CHEMICKÝCH LÁTOK

Nebezpečné látky sú prírodné alebo syntetické látky, ktoré svojimi chemickými, fyzikálnymi, toxikologickými alebo biologickými vlastnosťami môžu spôsobiť ohrozenie života, zdravia, majetku alebo životného prostredia. V prípade havárie spojenej s únikom nebezpečných chemických látok pôsobia na okolie v podobe plynov alebo výparov.

Pri vzniku havárie

- Ak ste vonku, čo najrýchlejšie opustite ohrozený priestor. Pamätajte, že nebezpečná látka sa šíri v smere vetra. Ak sa nachádzate v smere vetra a ste v časovej tiesni, okamžite vyhľadajte úkrytie v budovách.
- Ak ste v byte, zostaňte vo vnútri.
- Uzatvorte a utesnite okná, dvere, vetráky.
- Vypnite ventiláciu.
- Sledujte správy v hromadných informačných prostriedkoch.

- Zbytočne netelefonujte.
- Budovu opustite len na základe pokynu.
- Vezmite si evakuačnú batožinu a improvizované prostriedky ochrany.